

2 0 2 4

NOTULEN VRAGENUUR

Vragenuur 17 oktober 2024

Vragenuur, gehouden op donderdag 17 oktober 2024 te 17.00 uur.

Voorzitter: mevrouw Deldjou Fard.

Aanwezig zijn de leden: Bosch, Dekkers, Van Heuven, Te Hoonte, Maas, Raaijmakers, Ramaker, Vasters en Zwinkels.

Voorts zijn aanwezig de commissieleden: Nederhand, Nyqvist en Oul Fakir.

Namens het college zijn aanwezig: burgemeester Dijksma en de wethouders Eerenberg, Schilderman en Streefland.

Griffier: de heer Corten.

Opening van het vragenuur.

De **voorzitter**: Welkom iedereen. Het duurde even omdat we een technisch probleem hadden, maar dat is inmiddels opgelost en het betekent ook dat we tot vijf over zes doorgaan. Ik ben Melody Deldjou Fard en ik heb de eer om vandaag voorzitter van dit vragenuur te zijn. Ik heet iedereen welkom, alle raadsleden, commissieleden, wethouders, de burgemeester, iedereen op de publieke tribune en mensen die met ons vandaag thuis meekijken.

We hebben zeven vragensets en ik roep u op om alles kort en krachtig te houden, zodat iedereen aan bod kan komen vandaag. Laten we daarvoor ons best gaan doen.

1. Mondelinge vragen van de fracties van BIJ1, PvdA, EenUtrecht, Student & Starter, Volt, ChristenUnie en PvdD over Erken de rechten van EU-arbeidsmigranten.

Mevrouw **Oul Fakir** (BIJ1): Voorzitter. Dank u wel, voorzitter. Uit signalen uit het veld blijkt dat dakloze, hulpbehoevende EU-arbeidsmigranten niet goed worden geholpen door de gemeente. Formeel hebben zij recht op maatschappelijke opvang wanneer zij minstens drie maanden rechtmatig in Nederland verblijven. Toch zien we dat zowel de arbeidsmigranten zelf als de gemeente niet altijd goed op de hoogte zijn van de rechten die deze groep heeft. Dit probleem speelt al langer en daarom heeft het Rijk de Checklist gelijke behandeling ontwikkeld, waarmee gemeenten kunnen beoordelen of een dakloze EU-arbeidsmigrant recht heeft op toegang tot Wmo-voorzieningen. Echter, de implementatie van deze checklist in Utrecht wordt telkens uitgesteld, waardoor in de praktijk ook hulp aan EU-arbeidsmigranten wordt afgehouden.

Vragenuur van 17 oktober 2024

2

De fracties van BIJ1, PvdA, Utrecht Solidair, EenUtrecht, Student & Starter, ChristenUnie en Partij voor de Dieren hebben daarom de volgende vragen.

1. Waarom wordt de implementatie van de checklist steeds uitgesteld en wanneer zal deze officieel in werking treden?
2. We ontvangen signalen dat EU-arbeidsmigranten momenteel niet door de gemeente worden geholpen, terwijl zij mogelijk in aanmerking komen voor Wmo-voorzieningen. Herkent de wethouder deze signalen? Wat is hier de verklaring voor?
3. Een van de redenen die wordt aangevoerd, is dat de gemeente pas rechten kan erkennen wanneer de checklist is geïmplementeerd. Juridisch klopt dit niet. Waarom worden de rechten van EU-arbeidsmigranten afhankelijk gemaakt van deze checklist?
4. Wat gaat de wethouder doen om ervoor te zorgen dat EU-arbeidsmigranten beter op de hoogte zijn van hun rechten en dat de gemeente deze rechten direct erkent?

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Voorzitter. Ik weet niet of u allemaal de recente berichtgeving in de Volkskrant heeft gelezen over de situatie in Den Haag, maar het is goed dat we deze kwestie hier nu bespreken. Het is vooraf misschien goed om vooraf te melden dat het inderdaad niet klopt dat iemand niet automatisch recht heeft op een Wmo-voorziening na drie maanden werk in Nederland. Was het maar zo eenvoudig. De situatie is vele malen complexer, en ik zal dat in mijn beantwoording toelichten.

Het antwoord op de eerste vraag. De Checklist gelijke behandeling is eind juni van dit jaar officieel beschikbaar gekomen vanuit het ministerie. Utrecht heeft samen met andere steden, waaronder de G4, Eindhoven en Venlo, deelgenomen aan het ontwikkeltraject. Tijdens de zomer zijn we gestart met een impactanalyse om te bepalen wat dit voor Utrecht betekent. Het doel was om inzicht te krijgen in de doelgroep en de eventuele uitbreiding van voorzieningen. Op dit moment werken we aan verschillende scenario's voor de verdere implementatie en uitvoering. Het gaat om een aantal concrete uitvoeringsdilemma's, zoals de verdeling van opvangplekken, het mengen van locaties, de mogelijkheden qua locaties, het uitstroomperspectief en natuurlijk ook de financiën.

Om de checklist volledig te kunnen uitvoeren, is inzage nodig in gegevens van bijvoorbeeld het BRP en het UWV. Vanwege AVG-beperkingen is dat nu niet mogelijk. De instanties die hiervoor nodig zijn, zoals Barka of andere partijen, kunnen dat ook niet. Dat vraagt echt om een andere constructie die we nog moeten maken.

We verwachten dat de implementatie van de checklist in Q1 of Q2 van 2025 gereed is. In de tussentijd blijven we, zoals altijd, maatwerk bieden aan mensen die dat nodig hebben. Dat hebben we de afgelopen jaren ook gedaan.

Het toelaten van EU-burgers tot deze voorzieningen kan leiden tot uitdagingen zoals wachtlijsten en de noodzaak tot het zoeken naar extra opvanglocaties. Het is belangrijk dat u als raad hiervan op de hoogte bent.

Het antwoord op de tweede vraag. Stichting Barka biedt 20 plekken voor nachtopvang. Daarnaast zijn er faciliteiten zoals de Stadsbrug, de Inloop, de ziekenboeg bij Herstart, uitgebreid met vier plekken 24-uursopvang met begeleiding en doorstroomwoningen aan de Bantammerstraat. Deze ondersteuning is voor alle EU-migranten hetzelfde. We kunnen dus geen onderscheid maken tussen mensen die voldoen aan de criteria en degenen die geen binding met Utrecht hebben, niet drie maanden hebben gewerkt, of niet zijn ingeschreven. Dit maakt de situatie complexer dan we hadden gehoopt. In schrijnende gevallen bieden we echter altijd hulp, ook als mensen volgens de checklist eigenlijk geen rechten hebben. Dit blijft een aandachtspunt, omdat we in sommige situaties juridisch gezien op de grens opereren.

Het klopt, in antwoord op vraag 3 dat iemand pas rechten krijgt nadat de checklist volledig is geïmplementeerd. Tot die tijd kunnen we niet met zekerheid vaststellen of iemand recht heeft op voorzieningen. Het is namelijk niet voldoende om drie maanden te hebben gewerkt; het gaat ook om de andere criteria die ik zojuist noemde. Na een positieve toets van de checklist volgt nog een Wmo-toets, waarbij als criteria binding en zelfredzaamheid, worden ook meegewogen. Deze regels gelden net zoals bij reguliere daklozen. Er is op dit moment geen extra budget vanuit de Wmo om deze groep te ondersteunen. In de huidige decentralisatie-uitkering wordt hiervoor geen compensatie vanuit het Rijk verstrekt. Voor 2025 ontvangen we nog middelen als onderdeel van een pilot, maar hoe het daarna financieel zal gaan, is volledig onzeker. Hierover ontvangt u een update in de Q1-brief.

Om EU-arbeidsmigranten beter te informeren, kunnen zij terecht bij het Utrecht International Centre voor uitleg over hun rechten en plichten. Met recent extra budget van het ministerie van SZW breiden we dit loket uit. We werken eraan om het International Welcome Centre toegankelijker en breder beschikbaar te maken, en u wordt hierover in Q1 verder geïnformeerd.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA): Ik hoor veel over de ingewikkelde keuzes die gemaakt moeten worden, maar deze situatie is al lange tijd bekend. Rechten zijn rechten. Het gaat erom hoe we die rechten kunnen laten gelden. Erkent de wethouder dat EU-arbeidsmigranten nu al rechten hebben?

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Was het maar zo eenvoudig als de PvdA-fractie voorstelt. De realiteit is dat we soms mensen helpen die achteraf gezien geen rechten blijken te hebben, volgens de checklist en de toets. Daarnaast helpen we in schrijnende gevallen mensen waarvan we niet weten of ze binding met Utrecht hebben of geregistreerd zijn. Dit is heel vervelend en zegt nog niets over het fundamentele vraagstuk van wel of geen rechten. Het gaat ook over de vraag waar de verantwoordelijkheid ligt: bij Utrecht, of misschien bij een andere stad waar deze mensen eerder hebben gewerkt. Ons doel blijft om deze mensen aan het eind van de keten zo goed mogelijk te helpen, zodat hun situatie niet erger wordt. De problemen beginnen echter al aan de voorkant, bij de werknemers en de tussenpersonen.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA): Dat delen wij, maar mijn vraag blijft: als mensen nu al rechten hebben, hoe zorgen we ervoor dat deze zoveel mogelijk worden geëffectueerd? Dit is immers de kern van een rechtsstaat.

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Zeker, een kern van de rechtsstaat is ook dat je die rechten toetst en daar zijn we dus mee bezig. Daarom werken we aan het implementeren van de checklist en blijven we ondertussen maatwerk leveren, zoals we altijd hebben gedaan. De regeling die sinds deze zomer geldt, maakt het nu echter veel helderder wie daadwerkelijk rechten heeft. Toch betekent dit ook dat sommige mensen buiten de boot vallen, ondanks dat ze recht zouden kunnen hebben volgens de toets. Dat is de dagelijkse realiteit waarmee we te maken hebben.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA): Is het de bedoeling dat de nieuwe toets het bestaande beleid in Utrecht vervangt?

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Dat weet ik nog niet zeker. We willen graag mensen helpen, maar het is mogelijk dat we in situaties terechtkomen waarin we nu mensen ondersteunen die volgens de toets niet in aanmerking komen. Wat dat precies betekent, moeten we nog onderzoeken, want we

Vragenuur van 17 oktober 2024

4

willen ook heel graag van waarde zijn voor deze groep. Dit heeft financiële consequenties, ruimtevragen, verdelingsvraagstukken en mogelijk wachtlijsten. Dat is de kern van deze uitdaging.

De **voorzitter**: Zijn er aanvullende vragen? Zo niet, dan heeft mevrouw Oul Fakir nog een vraag.

Mevrouw **Oul Fakir** (BIJ1): De wethouder zegt de signalen niet te herkennen die ik in de tweede vraag naar voren bracht. Toch hebben wij deze signalen wel ontvangen, ook van de mensen die in het veld werken. Zij willen deze groep niet altijd helpen. Er zijn tekorten en je moet keuzes maken, maar tegelijkertijd moet getoetst worden of deze mensen rechthebbend zijn of niet. Het lijkt nodig om ook aan de andere kant te informeren, zodat ook de mensen bij de opvangplekken goed op de hoogte van de rechten zijn. Ziet de wethouder daar ook kans toe?

Mevrouw **Streefland** (wethouder): We werken intensief samen met opvangpartners, zoals Barka en de Stichting Goud, waar dit signaal vandaan komt. Ik herken de signalen en weet dat zij goed op de hoogte zijn van de implementatiefase en de complexiteit ervan. Helaas kunnen we niet altijd iedereen helpen die dat nodig heeft, maar we blijven hen informeren over de voortgang en de rechten van deze groep.

De **voorzitter**: Dank voor de beantwoording. We gaan door met de volgende vragenset.

2. Mondelinge vragen van de fracties van CDA, UtrechtNu!, D66, Utrecht Solidair, Student & Starter, GroenLinks, VVD, Stadsbelang Utrecht, Volt en ChristenUnie over Fietsenstalling Jaarbeursplein dicht; wat is er gebeurd en hoe nu verder?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA): Voorzitter. Ik dien mijn vragen in mede namens UtrechtNu!, D66, Utrecht Solidair, Studenten Starter, GroenLinks, VVD, Stadsbelang Utrecht, Volt en de ChristenUnie. Het betreft de sluiting van de fietsenstalling Jaarbeursplein. We hebben inmiddels twee raadsbrieven ontvangen, maar toch hebben wij enkele vragen.

1. Hoe zijn de scheurtjes ontdekt, en is er al een oorzaak vastgesteld?
2. Waarom kunnen mensen hun fiets niet ophalen als er geen acuut gevaar is, en wanneer wordt dat wel mogelijk?
3. Hebben de scheurtjes te maken met de eerdere renovatie, het waterdicht maken? Waarom is dat toen niet ontdekt?
4. Fietsenstalling NS Van Sijpesteijnkade is nu ook dicht. Zijn er wel voldoende alternatieven?
5. Hoelang gaat het nog duren?
6. Is er al zicht op de kosten qua schade en herstel, een eventuele schatting of een bandbreedte?
7. In hoeverre is de gemeente verzekerd voor de schade- en herstelkosten? Indien dit niet volledig het geval is, wat is de invloed op het budget voor nieuwe fietsstallingen of andere toekomstige investeringen in mobiliteit?
8. In hoeverre raakt het ook de omgeving en de omliggende panden?
9. De fietsenstalling op het Westplein is kortgeleden opgeheven. Wordt er gezocht naar een andere plek ten westen van het station om fietsen daar ook te kunnen stallen?

De heer **Eerenberg** (wethouder): Voorzitter. Ik vervang wethouder De Vries en zal deze vragen beantwoorden.

Vragenuur van 17 oktober 2024

5

Het antwoord op de eerste vraag. De scheurtjes zijn ontdekt tijdens controles in verband met de renovatie van de trappen. Ze bevinden zich niet in de deklaag, maar in de constructie. Nadere onderzoeken moeten de oorzaak nog vaststellen. Ik kan dus nu niet zeggen wat de oorzaak van deze scheurtjes is.

Vraag 2. Het is heel zuur voor de mensen die hun fiets daar hebben gestald, maar het niet ophalen van fietsen is een voorzorgsmaatregel. Veiligheid staat voorop. Vanaf morgen tot en met maandag kunnen mensen in tijdsblokken hun fiets onder begeleiding ophalen in tijdsblokken. Fietsen die volgende week dinsdag niet zijn opgehaald, worden naar een ophaalpunt gebracht, waar ze gratis kunnen worden opgehaald.

Vraag 3. Of de scheurtjes door de renovatie komen, is nu niet te zeggen. Het zijn complexe bouwkundige dingen die goed onderzocht moeten worden. Dit vraagt specialistisch onderzoek en zodra wij meer weten, ontvangt u daarover een raadsbrief met het antwoord.

Vraag 4 gaat over de alternatieven. We hebben meteen een pop-up fietsenstalling op het plein gerealiseerd, wat ik een knappe prestatie vind van de harde werkers in de uitvoering. Even leek het erop dat we deze stalling tijdens evenementen, zoals het EK Atletiek Indoor, tijdelijk zouden moeten weghalen, maar inmiddels is afgesproken met de organisatie van het EK dat dit niet nodig is. Hierdoor kan de pop-upstalling met 1500 plekken in ieder geval tot 28 november blijven staan. Mocht er meer tijd nodig zijn, dan zullen we kijken naar alternatieven, mogelijk op dezelfde plek of elders.

Het antwoord op vraag 5 is dat nog onduidelijk is hoelang dit gaat duren.

Vraag 6. De kosten hangen af van het onderzoek.

Vraag 7. Voor de verzekering geldt hetzelfde. De gemeente is verzekerd, maar dan moet je wel precies weten wat de schade is en wat de oorzaak van de schade is. Dat bepaalt ook of iets wel of niet onder de verzekering valt. Het is nog te vroeg om dat te zeggen.

Vraag 8. Gelukkig staat de constructie van de stalling los van omliggende gebouwen op het Forum en in de omgeving. Het probleem raakt alleen de stalling zelf.

Op vraag 9 ben ik al ingegaan in mijn beantwoording van vraag 4.

De **voorzitter**: Zijn er aanvullende vragen?

De heer **Te Hoonte** (VVD): Dank dat er zo snel een tijdelijke stalling is, maar een capaciteit van 1500 is natuurlijk best wel beperkt. Kunnen we andere opties overwegen, zoals het benutten van de fietsenstalling onder het Stadhuis, waar regelmatig lege parkeerlagen zijn? Is er een lijst met mogelijke alternatieven voor als het langer duurt?

De heer **Eerenberg** (wethouder): Wij werken hieraan, maar ik kan nu geen lijst geven. De pop-upstalling met 1500 plekken raakt al snel vol. We blijven zoeken naar meer mogelijkheden, ook elders. Zodra we meer weten, wordt de raad daarover geïnformeerd. Er komt zeker nieuws over aanvullende capaciteit.

De heer **Te Hoonte** (VVD): Hoeveel extra capaciteit is nodig?

De heer **Eerenberg** (wethouder): We pakken dit pragmatisch aan en kijken vooral naar wat nabij beschikbaar is. De geschiktheid en beschikbaarheid van locaties zijn leidender dan het aantal plekken.

Vragenuur van 17 oktober 2024

6

De heer **Te Hoonte** (VVD): Het stukje WTC-stalling zit vast aan de Jaarbeurspleinstalling. Zijn er opties om dat in ieder geval op korte termijn fysiek weer beschikbaar te maken?

De heer **Eerenberg** (wethouder): Ik zal dit meenemen naar het team dat dagelijks met deze kwestie bezig is. Het is een interessante suggestie.

De heer **Dekkers** (GroenLinks): De wethouder zei dat de vraag over langer dan 24 uur stallen al beantwoord was, maar dat is volgens mij niet het geval. Dit gaat specifiek over het westelijk gebied nu de stalling bij het Westplein is opgeheven.

De heer **Eerenberg** (wethouder): De pop-upstalling faciliteert dit feitelijk al.

De heer **Dekkers** (GroenLinks): We hopen dat dit zo snel mogelijk opgelost is, maar de problematiek blijft bestaan omdat er wel gestald kan worden in de Jaarbeursplein-stalling maar niet gratis langer dan 24 uur.

De heer **Eerenberg** (wethouder): Ik begrijp het, maar op dit moment ligt de focus op het oplossen van dit acute probleem. Voor oplossingen op de middellange termijn, zoals langere stalling, is mijn collega Van Hooijdonk de aangewezen persoon.

De **voorzitter**: Heeft de indiener nog een laatste vraag?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA): Ik vraag mij af hoe ernstig de situatie precies is, aangezien de scheurtjes tijdens de controle van de trappen zijn ontdekt.

De heer **Eerenberg** (wethouder): De scheurtjes zijn ontdekt tijdens de werkzaamheden aan de trap, maar daarmee is natuurlijk niet gezegd dat het komt door de werkzaamheden aan de trap. De situatie is zeker serieus, anders hadden we niet ingegrepen. Hoe ernstig het precies is, weten we echter pas na het onderzoek. Tot die tijd nemen we geen onnodige risico's. Zodra er meer duidelijkheid is, delen we dit uiteraard met de raad via een raadsbrief.

De **voorzitter**: Daarmee sluiten we deze vraag af en gaan we over naar de volgende.

3. Mondelinge vragen van de fractie van Stadsbelang over De brug op de Houtwerf houdt mensen uit hun slaap.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter. Als je op de Dorpstraat rijdt in Vleuten heb je geen besef dat je eigenlijk over een weg rijdt die hier al eeuwen ligt, een belangrijke economische levensader waaraan diverse bedrijven gevestigd waren. Al in de 18e eeuw was hier Houthandel van Dijk gevestigd, een grote houtwerf en zagerij. Veel Vleutenaren herinneren zich deze houtwerf, die plaats moest maken voor woningen. De straatnamen Houtwerf en Loswal herinneren nog aan deze historie in dit deel van Vleuten. Deze straten zijn speels aan elkaar verbonden met een houten brug over de Nieuwe Vaart, welke tientallen jaren naar genoegen van omwonenden functioneerde. Maar de afgelopen jaren krijgen direct omwonenden steeds meer problemen met deze houten brug. De planken liggen los en door het frequenter gebruik van deze brug met steeds meer busjes,

personenauto's, maar ook vrachtwagens maakt deze brug herrie. Vanaf 05.50 uur in de ochtend liggen omwonenden er wakker van.

Voormalig wijkwethouder Van Ooijen heeft zich enige jaren geleden eens laten informeren over de problematiek. Er schijnt als eens een onderhoudsploeg aan gewerkt te hebben. Maar hout werkt, dus in een mum van tijd was het probleem er weer en omwonenden voelen zich erg in hun nachtrust belemmerd.

Naar aanleiding een gesprek met de wijkadviseur heeft recent een onderhoudsploeg naar de brug gekeken en ze vonden het niet nodig om geluidsbeperkende werkzaamheden uit te voeren. Omwonenden voelen zich niet meer serieus genomen en balen ervan dat het probleem niet kan worden opgelost.

Stadsbelang Utrecht heeft in dit kader de volgende vragen.

1. Is het college bekend met de klachten van omwonenden over de brug? Zo nee, kan het zich ervan op de hoogte laten stellen?
2. Wat kan er op korte termijn gedaan worden om de planken vast te zetten of mitigerende maatregelen te nemen om de geluidsproductie van deze planken te reduceren?
3. Op welke termijn onderneemt het college actie om de overlast voor omwonenden tot een minimum te beperken?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Voorzitter. Dank voor de mooie geschiedsbeschrijving van Stadsbelang Utrecht. Het college is bekend met de melding van één omwonende in de afgelopen jaren en die heeft daar meerdere keren over gemeld. Bij ons zijn geen signalen bekend dat er ook andere omwonenden zijn die overlast ervaren. Naar aanleiding van de meldingen zijn er diverse aanpassingen gedaan, zoals het aanpassen van het straatwerk dat tegen de brug aanligt en ook is de bevestiging van de houten brugdekdelens gecontroleerd en, waar nodig, steviger bevestigd. Daarnaast is er gekeken naar mogelijke oplossingen, maar die bieden geen oplossing van de geluidsoverlast. Geconstateerd is dat de brug in goede staat verkeert. De verkeersintensiteit over de brug is laag en de verwachting is dat deze brug ook nog minimaal 20 jaar meegaat. De melder heeft een andere wens geuit, namelijk dat de brug vervangen wordt door een betonnen brug. Wij zien er geen aanleiding toe gezien de geringe geluidsproductie, de geringe hoeveelheid verkeer en gegeven het feit dat op dit moment geen andere omwonenden aangeven overlast te ondervinden. Dit zijn de maatregelen die al zijn uitgevoerd. Daarnaast wil ik nogmaals herhalen dat als er sprake is van losse onderdelen, wij deze opnieuw zullen vastdraaien wanneer er een toename in geluidsklachten wordt geconstateerd.

De **voorzitter**: Zijn er partijen met aanvullende vragen? Niemand? Ik zie dat Stadsbelang Utrecht ook geen spreektijd meer heeft. Ik dank de wethouder voor de beantwoording en we gaan door naar de volgende vragen.

4. Mondelinge vragen van de fracties van UtrechtNu!, Student & Starter, VVD, Horizon en CDA over Het was geen avond om trots op te zijn in Pathé.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!): Voorzitter. Deze vragen zijn opgesteld door onze fractiekanjer Rien van den Hoek. Op 14 oktober lazen wij een artikel op RTV Utrecht dat tijdens Coming Out Day een vertoning van de film *Out* in Pathé Leidsche Rijn ernstig verstoord werd door drie jonge mannen. Door hun homofobe uitspraken zorgden zij voor een onveilig gevoel onder het publiek, wat de avond

voor veel bezoekers bijzonder onaangenaam maakte. De houding van de beveiligers en medewerkers heeft deze gevoelens van onveiligheid helaas niet kunnen wegnemen.

Naar aanleiding hiervan hebben wij de volgende vragen.

1. Is de burgemeester het met ons eens dat bezoekers te allen tijde veilig naar een voorstelling moeten kunnen gaan, en in het bijzonder tijdens Pride-avonden? Zo nee, waarom niet?
2. Wat vindt de burgemeester ervan dat, ondanks het feit dat de bioscoop al jaren Pride-avonden organiseert, de veiligheid van de bezoekers deze avond niet kon worden gewaarborgd?
3. Is er een officiële melding gemaakt bij de politie of handhaving? Ziet de burgemeester een toename van meldingen omtrent LHBTIQA+-meldingen zoals deze?
4. Is de burgemeester van plan om in gesprek te gaan met de directie van Pathé om te bespreken hoe dit heeft kunnen gebeuren, en of er maatregelen genomen zullen worden om tijdens toekomstige Pride-avonden ongewenste toegang te voorkomen en zo de veiligheid van de bezoekers te waarborgen? Zo nee, waarom niet?

De **voorzitter**: Het woord is aan onze burgemeester, mevrouw Dijkma.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester): Voorzitter. Allereerst dank aan de heer Bos en de betrokken fracties voor deze belangrijke vragen. Het incident in Pathé was inderdaad geen avond om trots op te zijn. Als regenbooggemeente en mensenrechtenstad spreken wij ons krachtig uit tegen homofobie, geweld, discriminatie en intimidatie. Het is essentieel om dit te blijven doen en aandacht te vragen. Wat betreft de tweede vraag, ik betreur het ten zeerste dat dit incident heeft plaatsgevonden. We werken met ons inclusie- en diversiteitsbeleid juist aan een veilige omgeving voor iedereen, ook voor mensen van de roze gemeenschap. Deze gebeurtenissen benadrukken de noodzaak om daar heel stevig mee door te gaan.

Op de derde vraag moet ik antwoorden dat er geen melding is gedaan bij de politie of gemeente. Dit hebben wij nagevraagd. De beveiligers van Pathé hadden niet direct door wat er in de zaal gebeurde. De jongemannen zijn uit de zaal gezet omdat zij geen tickets hadden, maar de context van het incident werd gemist. Daarom is er geen melding gemaakt. De wijkagent heeft contact gelegd met de directie van Pathé en benadrukt hoe belangrijk het is om dit soort situaties altijd te melden.

Wat betreft meldingen: bij de politie zien we een stijging van het aantal meldingen ten opzichte van 2023. Vorig jaar waren er bij de politie 40 meldingen gedaan, terwijl dat er dit jaar, tot 14 oktober, al 57 zijn. Hoewel het aantal meldingen bij de gemeente niet is toegenomen, horen wij vanuit belangenorganisaties en informele signalen dat de gemeenschap zich in onze stad niet veiliger voelt. Men ervaart meer discussie en meer druk. Het is daarom cruciaal om meldingen te blijven doen en samen een vuist te maken tegen discriminatie.

Wat betreft het gesprek met de directie: zoals gezegd, heeft de gemeente contact opgenomen. Pathé heeft aangegeven dat de veiligheid van bezoekers prioriteit heeft. Er wordt extra beveiliging ingezet bij drukke avonden, medewerkers worden getraind in omgaan met agressie, en er zijn strengere toegangscontroles op tickets. Daarnaast heeft Pathé contact gehad met twee bezoekers die het incident hebben meegemaakt. Binnenkort staat een gesprek met hen gepland. Ik vind het goed dat dit gebeurt en heb aangeboden om, indien nodig, ondersteuning te bieden.

De **voorzitter**: Zijn er aanvullende vragen?

Vragenuur van 17 oktober 2024

9

De heer **Van Heuven** (PvdD): Voorzitter. Is het ook gelukt om een stevig en indringend gesprek met die drie jonge mannen te voeren, misschien toen ze de zaal zijn uitgezet of op een later moment, om hen aan te spreken op ongewenst gedrag?

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester): Dat weet ik niet. Het lijkt mij wel dat we dit moeten nagaan, maar het probleem is dat dit erg lastig wordt als er geen melding is gemaakt en geen identificatie heeft plaatsgevonden. Ik zal navragen of er alsnog iets bekend is over de daders. Het is belangrijk om niet alleen aandacht te hebben voor slachtoffers, maar ook grenzen te stellen aan daders. Dat is goed punt.

De heer **Te Hoonte** (VVD): Voorzitter. We besteden nu terecht aandacht aan dit incident. Ik wil meegeven dat Pathé wordt aangemoedigd om dit soort avonden en films te blijven organiseren. Kan de burgemeester dat signaal ook overbrengen?

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester): Zeker. Ik doe dat graag. Recent ben ik zelf bij een werkbezoek geweest bij Out TV, een belangrijke speler in onze stad die meehelpt dit type films te produceren. Ook daarmee heb ik geprobeerd dat signaal af te geven. Ik geef dit signaal breed af en waardeer Pathé's inspanningen. Het is belangrijk dat zulke avonden worden georganiseerd, en daar ben ik trots op.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA): Voorzitter. Aansluitend op de vraag van de Partij voor de Dieren ben ik er toch wel benieuwd naar hoe de identificatie in de toekomst kansrijker kan worden. Het is belangrijk dat daders worden aangesproken en verantwoordelijk worden gehouden voor hun gedrag.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester): Voorzitter. Ik moet even heel precies zijn, want ik zei dat ik niet weet of dat is gebeurd. Ik zal dat navragen. Daarvoor geldt dat het altijd belangrijk is dat er gemeld wordt, want dan komt de politie en kunnen we ook proberen om de mensen wel te laten identificeren. Ik weet niet precies of dat in dit geval aan de orde is, want dan kunnen we nog iets doen met betrekking tot de daders. Ik vermoed dat het lastig is, maar het helpt heel erg om te melden. Zeker als er snel opgetreden wordt, krijgen we wat mevrouw Zwinkels en ik graag willen

Mevrouw **Zwinkels** (CDA): Dan ben ik er benieuwd naar of de burgemeester al ideeën heeft over de manier waarop we er de volgende keer voor kunnen zorgen dat het wel gebeurt. Ik begrijp de nuance die zij zojuist maakte over het incident dat bij Pathé heeft plaatsgevonden.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester): Ik heb niet een soort maakbaarheidsknop in mijn achterzak. Ik kan niet op voorhand beloven dat de daders altijd gepakt worden. Het is heel belangrijk dat men meldt en dat de politie ingeschakeld wordt als dit type incidenten plaatsvindt en ook als iemand zonder ticket binnenkomt, kijkt of men kan achterhalen wie het is. Bij Pathé hebben ze deze les zeker opgepakt, want ze hebben regelmatig te maken met agressiviteit, ook om andere redenen. Het is voor hen soms ook lastig opereren.

De **voorzitter**: Heeft de indiener nog een laatste opmerking?

De heer **Bosch** (UtrechtNu!): Voorzitter. Ik dank de burgemeester voor de gedegen antwoorden. Ik waardeer ook hoe de antwoorden gegeven zijn en ook de aanvullende vragen die ik hier gehoord

heb. Pathé is er alert op, maar zou er misschien nog extra aandacht kunnen worden besteed dat als er bij een film van dit type een incident in de zaal is, beveiligers ook meteen vragen wat er precies aan de hand was? Misschien is dat nog iets wat kan worden meegegeven.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester): Zeker! Dat is ook typisch het onderwerp van gesprek geweest dat de wijkagent met de directie heeft gevoerd. Men zit al behoorlijk bovenop controles, ook van mensen zonder tickets. Dus in principe verloopt dit niet altijd op deze manier. Het was, ben ik bang, gewoon een ongelukkige samenloop van omstandigheden: iets wat misging en vervolgens ook net niet helemaal helder was in de afhandeling ervan.

De **voorzitter**: Hartelijk dank voor de beantwoording. Wij gaan door naar vragenset 5.

5. Mondelinge vragen van de fracties van Volt, D66 en VVD over RUD voldoet niet aan alle opleidingseisen.

Mevrouw **Nederhand** (Volt): Voorzitter. Afgelopen maandag verscheen er een artikel op de NOS waar wij van schrokken. In Nederland is er niet genoeg kennis bij bedrijven die toezien op de afvallozing van bedrijven. Specifiek bij de RUD in Utrecht wordt genoemd dat medewerkers die dit werk doen niet aan alle opleidingseisen voldoen.

Dit brengt de fracties van Volt, D66 en de VVD op de volgende vragen.

1. Heeft het college het artikel van de NOS gelezen? Zo ja, hoe waardeert het college de inhoud van het artikel?
2. Weet het college dat de medewerkers van de RUD niet aan alle opleidingseisen voldoen? Zo ja, hoe had de raad hiervan op de hoogte kunnen zijn? Zo nee, waarom niet?
3. Wat zijn naar inzicht van het college de gevolgen van het niet volledig voldoen aan deze opleidingseisen?
4. Zijn er casussen bekend waarin het gebrek aan kennis heeft geleid tot inadequate handhaving of milieuschade? Zo ja, welke casussen zijn dat?
5. Gaat het college actie ondernemen om te zorgen dat medewerkers wel aan alle opleidingseisen voldoen? Zo ja, wat? Zo nee, waarom niet?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Voorzitter. Ik vervang collega Oosters voor deze vragen.

Antwoord 1. Ja, wij hebben het artikel gelezen. Het is bekend dat omgevingsdiensten, net als sommige gemeentes, moeilijk aan gekwalificeerd personeel kunnen komen.

Antwoord 2. wij zijn hiervan op de hoogte. Het voldoen aan kwaliteitscriteria is een van de onderwerpen in de bestuursrapportage die elk jaar door de RUD aan ons allen wordt gestuurd. Het gaat in het geval van de RUD om enkele specialismes, zoals agrarische bedrijven en indirecte lozingen – dat zijn lozingen via het riool – waarbij de RUD Utrecht niet volledig aan de kwaliteitscriteria voldoet. Deze beslaan echter een relatief klein deel van het werk dat door enkele medewerkers wordt uitgevoerd. Wanneer een specialist vertrekt of wanneer er bijvoorbeeld te weinig werk is, zoals bij minder vergunningaanvragen voor agrarische bedrijven, kan de RUD op dat specifieke onderdeel tijdelijk niet meer voldoen.

Antwoord 3. De gevolgen voor ons van de genoemde ontbrekende specialismes zijn zeer beperkt. De RUD zet voldoende geschoold personeel in voor de gemeente Utrecht. Bovendien hebben wij in onze gemeente weinig agrarische bedrijven.

Antwoord 4. Nee, dit is bij ons en de RUD niet bekend.

Vragenuur van 17 oktober 2024

11

Antwoord 5. Het college van Utrecht steunt de voorgenomen fusie van Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU). Naar verwachting kan een nieuwe omgevingsdienst aan alle gestelde kwaliteitscriteria voldoen, omdat hierdoor schaalvergroting ontstaat.

De **voorzitter**: Hartelijk dank. Zijn er partijen met een aanvullende vraag? Ik zie niemand. Heeft de indiener nog een laatste opmerking?

Mevrouw **Nederhand** (Volt): Voorzitter. Bij veel gemeenten is bekend dat omgevingsdiensten niet aan de opleidingseisen voldoen. Ik hoor nu de wethouder zeggen dat de eisen misschien iets te hoog zijn. Waarom zijn de eisen dan zo hoog dat ze niet gehaald kunnen worden?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Voorzitter. Ik wil graag heel duidelijk zijn: ik heb niet gezegd dat de eisen te hoog zijn.

Mevrouw **Nederhand** (Volt): Misschien is het dan met andere woorden gezegd, maar we kunnen niet aan de opleidingseisen voldoen, omdat het maar op bepaalde hoogte gedaan wordt. Dan moeten we toch kijken naar de opleidingseisen of hoe die anders gesteld kunnen worden?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Het lijkt ons niet verstandig om de opleidingseisen naar beneden bij te stellen. Wat ik heb gezegd, is dat het soms voorkomt dat een specialist vertrekt en dat dit een aanleiding kan zijn. Maar juist door bijvoorbeeld een fusie aan te gaan, kun je meer gekwalificeerd personeel aannemen en ben je daar minder gevoelig voor.

De **voorzitter**: Dank voor de beantwoording. Wij gaan door naar de volgende vragen.

6. Mondelinge vragen van de fracties van Volt, UtrechtNu!, VVD en CDA over Waar is de sturing?

De heer **Maas** (Volt): Voorzitter. Ja, dank u wel, voorzitter. Gezien de tijd zal ik de inleiding even overslaan, behalve dat wij het doorzettingsvermogen van de werknemer die het aangaat bijzonder waarderen, nadat die twee jaar lang zo'n lijdensweg heeft ondergaan.

De fractie van Volt Utrecht, nu samen met de VVD, CDA en ook de PvdA, heeft hierover de volgende vragen.

1. Waarom heeft de gemeente gekozen om naar de rechter te gaan in plaats van mediation?
2. Hoe heeft de gemeente in deze casus de juridische kans van slagen ingeschat?
3. Hoe is uiteindelijk het besluit genomen om naar de rechter te gaan?
4. Wanneer worden wij nader geïnformeerd over de stappen die de wethouder gaat nemen in deze zaak?
5. Welke leermomenten levert dit de wethouder op ten aanzien van de aansturing van de diverse diensten, het hoge ziekteverzuim, en hoe we dit een volgende keer kunnen voorkomen?

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Voorzitter. Ik vervang hier wethouder De Vries vanwege het dossier Vastgoed. Maar de laatste vraag gaat natuurlijk over de bredere organisatie, dus het lijkt me ook goed dat ik vanuit die hoedanigheid daarop antwoord geef.

Ik wil graag benadrukken dat het college zich realiseert dat de uitspraak van de rechter impact heeft gemaakt, zowel op de medewerker als op de organisatie. Het handelen van de gemeente heeft veel

indruk achtergelaten. Ik spreek dan ook de hoop uit en heb ook de verwachting dat de medewerker weer goed aan de slag kan, want daar ligt nu onze prioriteit.

Dan over de vragen 1, 2 en 3, die ik als één pakket zal behandelen omdat ze allemaal over deze specifieke casus gaan. Het is belangrijk om te zeggen dat we het als werkgever van belang vinden om terughoudend te zijn in het geven van inhoudelijke reacties op deze casus en de uitspraak van de rechter om daarmee het persoonlijk leven van deze medewerker en van onze medewerkers te beschermen.

Vraag 4. De rechter heeft de gemeente in het ongelijk gesteld. Onze prioriteit is nu recht doen aan deze uitspraak en recht doen aan deze medewerker. Zoals we ook in de brief hebben geschreven, is het nu vooral zaak om ervoor te zorgen dat de medewerker weer goed aan de slag kan. Gesprekken vinden dan ook zo snel mogelijk plaats.

Vraag 5. Het college is van mening dat we het handelen van de gemeente in deze casus zeker kritisch onder de loep moeten nemen en daar ook lessen uit moeten trekken. Op basis hiervan bepalen we welke interne verbeteringen nodig zijn, ook weer naar aanleiding hiervan. Ik vind het ook belangrijk dat we zorgvuldig blijven omgaan met de verschillende zaken die binnen de gemeente spelen.

Ik heb zojuist geantwoord over de casus met deze medewerker. Dit is niet maatgevend voor het probleem van het hoge ziekteverzuim in de gehele gemeentelijke organisatie. Dat lijkt nu allemaal op één hoop te worden gegooid, maar het ziekteverzuim binnen de organisatie heeft een veelheid aan oorzaken. Die heb ik ook in een brief van 9 oktober met de raad gedeeld. Het is niet één-op-één te koppelen aan het werkklimaat. Dat zal een onderdeel zijn, maar er zijn ook andere redenen waarom er een hoog ziekteverzuim is. U bent daarover geïnformeerd. Dat heeft natuurlijk onze volle aandacht, ook met de hervormingsbezuinigingen die spelen. Ook daarbij gaat het om de vraag hoe we omgaan met onze medewerkers en of wij dat op de juiste manier doen.

De heer **Dekkers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de beantwoording. Kan de raad zo nodig in het geheim geïnformeerd worden over de lessen die de gemeente trekt uit deze problematiek, of specifiek uit deze casus?

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Of het in het geheim kan, is natuurlijk aan de raad om dat te willen. Maar de vraag is of dat naar aanleiding van deze casuïstiek aan sich zou moeten. Ik zou dat altijd breder trekken: hoe gaan we hiermee om? Hoe doen we dat? Dit is een belangrijke casus waar we zeker van leren en waar we ook echt beter moeten doen maar de vraag blijft in hoeverre dit maatgevend is voor het totaal. Ik zou dat niet voorwaardelijk willen laten zien in het geheim over het totaal van de organisatie te spreken. Ook de rol van de raad is hierin belangrijk en het is cruciaal om dat daarin mee te wegen.

De heer **Dekkers** (GroenLinks): Voor mij is het nu onduidelijk of wij op de een of andere manier geïnformeerd worden over de lessen die de gemeente trekt.

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Dat doen we altijd. Dat doen we zoals we hebben afgesproken in de bedrijfsvoeringsparagraaf van de jaarrekening. Daarin bespreken we casuïstiek of geven we een terugkoppeling over het aantal integriteitsmeldingen, enzovoorts. Daar kunnen we iets opnemen over wat we in algemene zin doen. Maar ik zou hier nu niet, op basis van deze casus, het totale onderwerp daaraan koppelen. Wij hebben daar afspraken over met de raad en die zou ik ook willen

Vragenuur van 17 oktober 2024

13

bestendigen. Wil hij dat we dat uitbreiden of daar nog meer reflectie aan toevoegen? Prima, dat kunnen we doen.

Mevrouw **Ramaker** (VVD): Is er in de afweging om naar de rechter te stappen ook rekening mee gehouden dat het dan op straat komt te liggen?

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Dat is altijd een afweging die we bij elke casus maken. Of dat nou gaat over ons zorgbeleid, de gemeentelijke organisatie, of andere zaken, we kennen het allemaal. Er is altijd een afweging dat het op straat terecht kan komen. Dat speelt absoluut mee, ook in deze situatie.

Mevrouw **Ramaker** (VVD): We kunnen allemaal lezen wat er gebeurd is en wat de gemeente niet gedaan heeft. Is er ook een risico-inschatting gemaakt, bijvoorbeeld dat de gemeente deze casus verliest?

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Niet specifiek over deze casus. Ik heb in mijn inleiding al aangegeven dat ik daar prudent en secuur mee wil omgaan. Maar in algemene zin is dat altijd een afweging. Wel of niet naar de rechter stappen is een situatie die je zoveel mogelijk wilt vermijden. Dat zou ik hier ook willen zeggen. Als het dan toch plaatsvindt, neem je dat soort risico's altijd mee. Maar of het naar buiten komt, mag niet doorslaggevend zijn in de keuze om wel of niet naar de rechter te stappen. Dat zou de rechtsgang verkeerd doen. Dus ja, het wordt meegenomen, maar de inhoud blijft leidend.

Mevrouw **Ramaker** (VVD): Ja, dat begrijp ik. We willen allemaal dat het niet zover komt, want het kost de gemeente ook heel veel geld. Daarom mijn vraag of het mandaat om naar de rechter te stappen bij het college ligt.

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Nee, dat ligt bij de gemeentelijke top van de organisatie. En daar zou ik het ook heel graag willen laten. Dat is echt aan de gemeentesecretaris en de directeuren die daarbij horen. Zij maken die afweging. Wat betreft de verdeling van verantwoordelijkheden, wijs ik erop dat de raad informatie ontvangt waar dat passend is. Het college heeft een andere rol en de gemeentelijke organisatie wordt aangestuurd door de gemeentesecretaris.

De heer **Van Heuven** (PvdD): De prioriteit is recht doen aan deze medewerker en zorgen dat hij snel weer aan de slag kan. Gesprekken vinden zo spoedig mogelijk plaats. Deze kwestie heeft ook de Volkskrant gehaald, waarin de medewerker aangeeft dat hij graag een uitnodiging zou willen ontvangen voor de officiële opening op 9 november. Tot nu toe heeft hij die niet gekregen. Het lijkt mij een mooi gebaar. Is het college daartoe bereid?

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Volgens mij zijn dit onderdelen van de gesprekken die plaatsvinden tussen werkgever en werknemer. Het gaat ook om zijn rol in relatie tot de Domtoren en het herstel daarvan. Dit hoort echt thuis in het goede gesprek dat daarover gevoerd wordt. Ik zou dat ook echt daar willen laten en natuurlijk nemen we dit mee.

De heer **Van Heuven** (PvdD): Vindt u het geen mooie geste om de uitnodiging alvast te versturen, terwijl de gesprekken doorgaan? Het college kan deze man toch sowieso een uitnodiging sturen, terwijl ondertussen gesprekken worden gevoerd over de vraag hoe hij terug kan komen.

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Ik begrijp deze vraag heel goed. Maar zoals ik net aangaf, gaat het om de verantwoordelijkheidsverdeling en om wie daartoe aan zet is. Het is toevallig dat de opening van de Dom binnenkort aan de orde is, maar ook dat is aan de directie van de gemeentelijke organisatie om dit op een goede manier te regelen. Dat hoort bij het bredere gesprek over hoe deze medewerker weer aan de slag gaat op de juiste plek.

De heer **Van Heuven** (PvdD): Als ik beheerder was, zou ik hier alsnog heel erg teleurgesteld in zijn. De gemeente heeft in deze zaak bakzeil gehaald. Een mooie eerste stap zou zijn om de beheerder bij de opening van de Domtoren aanwezig te laten zijn. Ik vind dat de wethouder daar gewoon "ja" op moet zeggen en ik hoop dat ze dat doet.

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Ik hoor geen vraag en ik heb het inderdaad heel goed beluisterd.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA): Voorzitter. Ook wij vinden het verschrikkelijk dat het zover heeft moeten komen. Wij sluiten ons aan bij het pleidooi om deze medewerker officieel uit te nodigen voor de opening. Dat lijkt ons een kwestie van respect. Daarnaast had u het eerder over een kritische evaluatie van deze situatie. Wie gaat die evaluatie uitvoeren? Wordt dit gedaan door de ambtelijke top van de organisatie zelf? Ofte wel, keurt men dan zijn eigen vlees? Hoe zorgen we ervoor dat dit grondig en onafhankelijk gebeurt? Komt het mandaat ook ter sprake? Ik wil dat graag weten, anders wil ik daar als raadslid bij betrokken worden, hoe vervelend het ook is.

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Het kritisch onder de loep nemen betekent dat je als organisatie reflecteert op wat er is gebeurd. Als werkgever heb je daarin een verantwoordelijkheid, en het college heeft een bestuurlijke verantwoordelijkheid. Het gaat erom dat we dit grondig en deskundig aanpakken, zodat we hiervan leren en ontwikkelen. Dat is essentieel. Het is echter niet zo dat we dit lichtzinnig opvatten of dat we het hierbij laten. Dit proces zullen we serieus aanpakken. We zullen hierover ook in gesprek blijven, zodat we het goed en gedegen kunnen uitvoeren.

De **voorzitter**: Heeft de indiener nog een vraag?

De heer **Maas** (Volt): Voorzitter. Ik ben het met de wethouder eens dat dit niet alleen over een individu gaat, maar over het proces. Helaas constateren we dat dit proces volledig uit de hand is gelopen en dat dit niet de eerste keer is. Wanneer gaat de wethouder in gesprek met de gemeentesecretaris? Hoe wordt de raad hierover geïnformeerd en hoe kunnen we daar als raad over spreken? Daarnaast steun ik van harte de opmerkingen van mijn collega's over de uitnodiging.

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Zoals afgesproken, informeren wij de raad jaarlijks over afgeronde integriteitskwesaties. We doen dit op een prudente en terughoudende manier, ter bescherming van alle betrokken medewerkers. Als u meer reflectie of toelichting wenst, kunnen we dat opnemen in de jaarlijkse updates. Maar dat is iets wat we met de raad afspreken, en we volgen daarbij de bestaande lijnen.

De **voorzitter**: Wij gaan door met de laatste vragenset.

7. Mondelinge vragen van de fracties van PvdA, Volt, Student & Starter, Horizon, BJJ1, D66 en PvdD over Arbeidsmigranten worden zomaar op straat gezet.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA): Voorzitter. Ik was even bang dat we dit pas bij het volgende vragenuur op 28 november zouden bespreken, maar ik zal mijn inleiding kort houden.

Deze week bleek opnieuw hoe kwetsbaar EU-arbeidsmigranten zijn. Jaarlijks worden duizenden mensen op staande voet ontslagen, vaak onterecht. In Utrecht zien we de gevolgen: het aantal dakloze EU-arbeidsmigranten neemt al jarenlang toe, omdat werkgevers en uitzendbureaus met slechte intenties hun gang kunnen gaan.

De vragenstellers zijn het zat dat arbeidsmigranten zo worden behandeld en dat de gemeente vervolgens de brokken mag opruimen. Wij willen weten hoe we werkgevers verantwoordelijk kunnen houden.

1. Hoe draagt het college eraan bij dat werkgevers en uitzendbureaus worden aangesproken op hun verantwoordelijkheden jegens ex-EU-werknemers?
2. Hoe wil het college deze werkgevers, uitzendbureaus én de herkomstgemeentes verantwoordelijk stellen? Kan "naming and shaming" helpen?
3. Wanneer wordt de raad geïnformeerd over een integrale aanpak voor EU-arbeidsmigranten, gericht op werk, zorg en huisvesting? En kan het college hierin specifiek ingaan op de aanpak richting werkgevers en uitzendbureaus?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Voorzitter. Zoals al in de eerste vragenreeks van dit vragenuur aan de orde kwam, zijn deze misstanden helaas een realiteit. Ze spelen ook in Utrecht en elders in het land. Mijn collega verwees al naar de Volkskrant-rapportage en ik zou die zeker lezen. Het beeld dat daarin wordt geschetst, blijft bij je.

Antwoord 1. Wij herkennen de problematiek en vinden het ontoelaatbaar dat arbeidsmigranten zo worden behandeld. Maar het is een uitdaging. De benodigde wetgeving, sancties en handhaving liggen bij de arbeidsinspectie. Soms ontbreekt de actie of is deze ontoereikend. Wij voeren daarom al lange tijd gesprekken met betrokken ministeries en de arbeidsinspectie. Tot die tijd doen we wat we kunnen. Zo werken we samen met de uitzendbranche aan een project dat toeziet op naleving van wet- en regelgeving door leden. Daarnaast hebben we in Utrecht een netwerk opgericht, Utrecht Divers en Inclusief, vanuit het Uitvoeringsplan inclusieve arbeidsmarkt. Dit netwerk bevordert bewustzijn bij werkgevers over diversiteit en inclusie. Ook wijzen we werkzoekende EU-arbeidsmigranten op de risico's van malafide uitzendbureaus via het International Welcome Centre.

Antwoord 2. Veel arbeidsmigranten werken via uitzendbureaus. Dit maakt het lastig om eindwerkgevers rechtstreeks aan te spreken, omdat het uitzendbureau de formele werkgever is. De werkgevers van de betreffende bedrijven blijven daardoor op afstand en voelen zich wellicht minder verantwoordelijk voor deze mensen. Zolang het Rijk de Wet vergunningplicht voor uitzendbureaus niet heeft uitgevoerd, zijn er geen gemeentelijke sancties om malafide uitzendbureaus verantwoordelijk te stellen. Deze wet is nu weer uitgesteld tot januari 2026. Tot die tijd kan iedereen zich inschrijven in de Kamer van Koophandel als uitzendbureau. Het is een onbeschermd beroep. Naming and shaming heeft dan ook weinig zin, omdat uitzendbureaus zich onder een andere naam meteen weer kunnen inschrijven in de KvK. Dit bemoeilijkt ook het in kaart brengen van de malafide uitzendbureaus die er nu zijn. Daar komt nog bij dat arbeidsmigranten vaak niet eens weten voor

Vragenuur van 17 oktober 2024

16

welk uitzendbureau ze werken of hebben gewerkt en ze soms ook bang zijn voor represailles. We blijven wel in gesprek met onze regiogemeenten om gezamenlijk een vuist te maken.

Antwoord 3. Voor een integrale aanpak richten wij ons op het bestaande Plan van Aanpak Dakloze Arbeidsmigranten. Dit combineert werk, zorg en huisvesting. Het plan bevat ook acties richting werkgevers en uitzendbureaus.

De heer **Vasters** (D66): Voorzitter. Ik hoor tussen de regels door dat de gemeente ook wettelijk vanuit het Rijk niet alle middelen heeft om echt in te grijpen. Kan de wethouder samen met buurgemeenten en andere grote steden een actievere lobby richting het Rijk opzetten om meer aandacht en middelen te krijgen?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): De primaire verantwoordelijkheid ligt bij de arbeidsinspectie. Je kunt je afvragen of zij alle juiste sancties in handen hebben, maar zij hebben meer middelen en het is haar taak om hierop in te grijpen. Dat is ook de reden waarom we al langere tijd met het rijk en de arbeidsinspectie hierover praten. Als het nuttig is om samen met de G4 te lobbyen, zal ik dat zeker onderzoeken. Volgens mij zitten we als G4 al goed op dezelfde lijn, maar ik zal het verder uitzoeken.

De **voorzitter**: Ik zie geen aanvullende vragen. Mevrouw Raaijmakers?

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van D66, vooral die over de lobby. Deze situatie speelt al jarenlang. We zien de gevolgen in de straat, en ik hoop echt dat de G4 in Den Haag met een eenduidig signaal komt. U verwees naar de indringende Volkskrant-rapportage over Den Haag, waar ze wel een integrale aanpak hebben en dan bedoel ik arbeidsmarkt, werk en zorg. Waarom kunnen we dat niet ook in Utrecht doen? Ik bedoel dan een integrale aanpak voor werk, zorg en huisvesting, want het probleem van dakloze EU-migranten is breder dan alleen dakloosheid.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Ik heb aangegeven wat wij op dit moment doen, maar uiteindelijk is de arbeidsinspectie de partij die moet ingrijpen. Zij hebben de bevoegdheid om tegen misstanden op te treden. De situatie in Den Haag is inderdaad heel ingrijpend, maar de situatie daar is wel anders dan hier. Dat wil ik ook benadrukken. Het komt ook bij ons voor, en zeker in de regio, maar de omstandigheden zijn wel verschillend.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA): Het gaat ook om de grondoorzaken van dakloosheid. Dit is inderdaad de grootste groep dakloze mensen, en als we hier als gemeente niet meer op inzetten, voelt het echt als dweilen met de kraan open. We moeten meer doen om deze oorzaken aan te pakken.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Inderdaad, dit is een grondoorzaak van dakloosheid en dat is een groot probleem waar wij als stad en als land voor staan en waarop meer actie nodig is. Ik zal het niet nalaten om dit probleem opnieuw aan te kaarten en te zorgen dat er meer actie komt.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA): Kan de raad geïnformeerd worden over de aanpak van EU-migranten, hopelijk met die drie aspecten: werk, zorg, en huisvesting? De laatste brief hierover is al een tijd geleden.

Vragenuur van 17 oktober 2024

17

Mevrouw **Streefland** (wethouder): Dat gaan we zeker doen. Ik moet even nadenken over de termijn, maar we zullen de raad informeren en ik kom er later op terug.

De **voorzitter**: Hartelijk dank voor de beantwoording. Ik dank ook iedereen voor hun aanwezigheid. Omdat de begrotingsdebatten aan de orde zijn, is het volgende vragenuur op 21 november. Dat wordt ook het kindervragenuur, dus dat wordt leuk! Het reguliere vragenuur zal plaatsvinden op 28 november. Tot de volgende keer, en fijne avond!

De voorzitter sluit daarop, te 18.05 uur, het vragenuur.

Lijst van toezeggingen, gedaan in de raadsvergadering van 17 oktober 2024.

Mondelinge vragen van de fracties van BIJ1, PvdA, EenUtrecht, Student & Starter, Volt, ChristenUnie en PvdD over Erken de rechten van EU-arbeidsmigranten.

Wethouder Streefland

- zal een update verstrekken over het wegvallen van de decentralisatie-uitkering.

Mondelinge vragen van de fracties van CDA, UtrechtNu!, D66, Utrecht Solidair, Student & Starter, GroenLinks, VVD, Stadsbelang Utrecht, Volt en ChristenUnie over Fietsenstalling Jaarbeursplein dicht; wat is er gebeurd en hoe nu verder?

Wethouder Eerenberg

- zal laten onderzoeken of de WTC-stalling op korte termijn weer beschikbaar kan worden gemaakt.

Mondelinge vragen van de fracties van PvdA, Volt, Student & Starter, Horizon, BIJ1, D66 en PvdD over Arbeidsmigranten worden zomaar op straat gezet.

Wethouder Schilderman

- zal de raad informeren over de aanpak van EU-migranten met betrekking tot werk, zorg en huisvesting.